

EKONOMIE A PRÁVA

Jméno přednášejícího

VŠE

Letní/zimní semestr xxxx/yy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Základní info o předmětu

- Základní literatura
 - Polinsky, A. Mitchell: Introduction to Law and Economics, 4th edition, Walters Kluwer 2011.
 - Cooter, R. and Ulen, T: Law and Economics, 6th edition, Prentice Hall 2011
- Doporučená literatura – viz InSIS
 - Čtení na týden
- Hodnocení
 - Průběžný test 40 %
 - Závěrečný test 60 %
 - Číselné příklady, aplikace určitého konceptu na konkrétní normu

PŘEDNÁŠKA 1

Právo a efektivnost

Základní premisa

Právo má vliv na společnost a ekonomiku

Právo ovlivňuje motivace lidí

Právo → motivace → chování → ekonomické výsledky
(ceny, množství, počty nehod a zločinů, smlouvy atd.)

→ evaluace výsledků (konsekvencialismus)

→ empirické testování

Ekonomická analýza práva

Otázky:

1. Positivní
2. Normativní
3. Veřejná volba

Příspěvek ekonomické analýzy práva

1. Predikce

- Důsledky připravovaných či existujících zákonů
- Legislativní proces (RIA)

2. Efektivnost

- Maximalizace společenského blahobytu
- Zamezení plýtvání

2. Efektivnost

- Maximalizace společenského blahobytu
- Zamezení plýtvání
- Jiné cíle práva?
 - Spravedlnost
 - Rovnost v příjmech
 - Morálka

Právo je v zásadě efektivní

3. Vodítka k soudním sporům

- Důsledky soudních rozhodnutí
 - Precedens

3. Vodítka k soudním sporům

- Vysvětlení ekonomické logiky sporu
 - Rozlišení formalit a ekonomické podstaty sporu
 - rozdílné právní instituty - obdobný ekonomický problém
 - jeden právní institut – ekonomicky odlišné problémy

Příspěvek ekonomické analýzy práva

3. Vodítko k soudním sporům

- Interpretace práva
 - Otevřené právní pojmy
 - Pochopení ekonomického smyslu normy
- Výpočet náhrady škody
 - Ušlý zisk, skutečná škoda, hodnota zdraví a života

Přiměřená péče

§ 2900 NOZ: *„Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k **nedůvodné újmě** na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.“*

Důvodné očekávání

§ 1729(1) NOZ: *„Dospějí-li strany při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné, jedná nepoctivě ta strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončí, aniž pro to má **spravedlivý důvod**.“*

Interpretace právních pojmů

§ 4(1) NOZ: „Má se za to, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat.“

§ 5(1) NOZ: „Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.“

Interpretace právních pojmů

§ 2933 NOZ: *„Způsobí-li škodu zvíře, nahradí ji jeho vlastník“*

§ 2934 NOZ: *„Slouží-li domácí zvíře vlastníku k výkonu povolání či k jiné výdělečné činnosti nebo k obživě ... zproští se vlastník povinnosti k náhradě, prokáže-li, že při dozoru nad zvířetem nezanedbal potřebnou pečlivost....“*

3. Vodítka k soudním sporům

- Výpočet náhrady škody
 - Ušlý zisk, skutečná škoda, hodnota zdraví a života

Profily DNA

- Okruh osob?
 - Odsouzení za násilnou kriminalitu
 - Všichni odsouzení?
 - Všichni podezřelí?
 - Uchovávat vše?
 - Plošný odběr?
- Diskrece?

DNA databáze

- Vzorek
- Profil

- Velká Británie
 - Marper vs. UK 2008

Recidiva

- UK – vraždy:
 - 32 % pachatelů nebylo odsouzeno dříve
 - 50 % pachatelů bylo odsouzeno 3x a více
- ČR – vraždy:
 - 38 % pachatelů nebylo odsouzeno dříve
 - 25 % spáchalo násilný či sexuální delikt
 - 37 % spáchalo nenásilný delikt
 - Cca 50 % recidivisté

Ekonomická analýza - přínosy

- Vyšší pravděpodobnost odsouzení pachatele
- Nižší kriminalita
- Rostou disproporčně s velikostí
- Jak závisí na typu pachatele?
 - Pravděpodobnost, že spáchá trestní čin, je závislá na dosavadní kriminální historii
 - Změna v důsledku odběru DNA
 - Téměř nulová pravděpodobnost u některých skupin
 - Škody ze spáchaných činů
- Odhadnuté efekty
 - Rozšíření databáze na méně závažné zločince – pokles kriminality o 2 – 7 %

Ekonomická analýza - náklady

- Odběr a analýza: nyní cca \$ 60
- Skladování profilu: ~ 0
- Utopené a budoucí
- Soukromí (zásah do práv)
- Chyby:
 - Nespravedlivé odsouzení
 - Falešná stopa
 - Falešná identifikace